

Izveštaj o aktivnostima

Edukacija sudija i javnih tužilaca u Banja Luci 11. aprila 2019. u saradnji sa JU Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske uz podršku Francuske ambasade u Bosni i Hercegovini

Posebno negativne posljedice za ukupno kulturno-historijsko i umjetničko naslijeđe Bosne i Hercegovine, osjetile su se u periodu ratnih dešavanja 1992-1995, a i danas kada je uočljiv nedostatak volje stručnih radnika u muzejima i galerijama, s ciljem uređivanja cjelokupne oblasti u zaštiti kulturnog i umjetničkog naslijeđa. Osim u javnom vlasništvu, ugrožene su pojedinačne umjetnine, kao i one organizovane u kolekcije, a koje se nalaze u privatnom vlasništvu. Iz godine u godinu evidentan je porast krivičnih djela u ovoj oblasti. S ciljem unapređenja sankcionisanja počinitelja krivičnih djela i uspješnijeg vođenja istraga, istražnih radnji, provođenja sudskih postupaka i donošenja sudskih presuda, organizovana je edukacija nositelja pravosudnih funkcija pravosudnog sistema Republike Srpske. Seminar je organizovao Centar protiv krijumčarenja umjetninama u saradnji sa JU Centar za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, uz podršku Francuske ambasade u Bosni i Hercegovini, dok je partner projekta bio JU Centar za kulturu Tuzla.

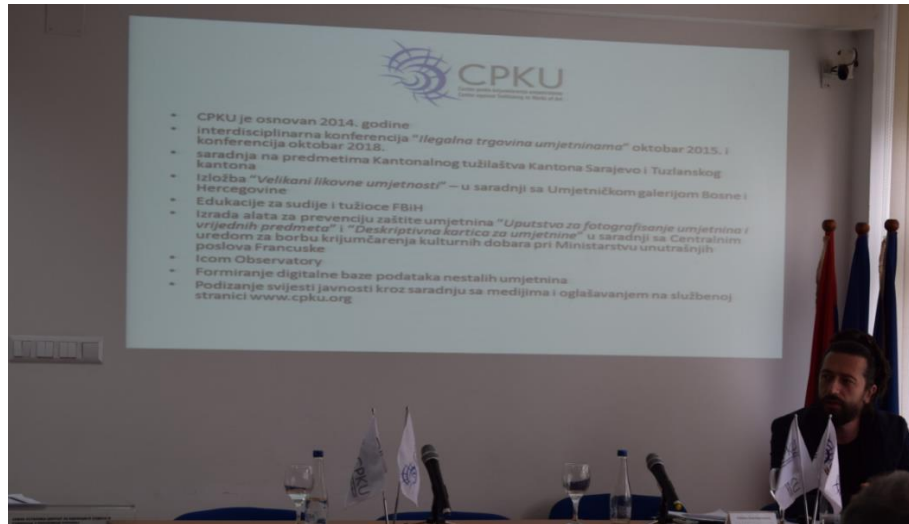
Centar protiv krijumčarenja umjetninama je već u svom radu realizovao dvije edukacije za sudije i tužioce Federacije Bosne i Hercegovine, u saradnji sa JU Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu (2016. i 2017. godine). Seminar na temu „Ilegalna trgovina umjetninama u Bosni i Hercegovini“ je realizovan 11. aprila 2019. godine, u prostorijama JU CEST RS u Banja Luci.

Edukatori su svako iz svojih profesionalnih oblasti predstavili teme koje se bave ovom problematikom. Kantonalni tužilac Tužilaštva Tuzlanskog kantona Vedran Alidžanović, koji je u svom izlaganju tretirao pitanja krivično-pravne zaštite kulturnih dobara, prema važećem međunarodnom i nacionalnom zakonodavstvu u ovoj oblasti. Razmatrajući različite odredbe pozitivnih krivičnih zakona i odredbi kojima se štiti pokretno i nepokretno kulturno i umjetničko naslijeđe, predavač je komparirao pravne odredbe kojima se definišu pojmovi kulturnih dobara na međunarodnom nivou, kao i zakonodavstva na nivou Bosne i Hercegovine. Istaknuto je da postoji svojevrsan nesklad između pojedinih članova zakona koji se odnose na zaštitu kulturnih dobara, u odnosu na njihov sadržaj i primjenjivost, te neusaglašenost na različitim nivoima zaštite (kantonalni, entitetski i državni nivo).

Senad Begović, saradnik CPKU i kustos, je predstavio pregled sumarnih aktivnosti rada Centra protiv krijumčarenja umjetninama od njegovog osnivanja. U izlaganju su predstavljeni rezultati terenskog i bibliografskog istraživanja. Predstavljen je sadržaj baze podataka nestalih umjetnina, a za koje postoje krivične prijave nadležnim policijskim organima.

Baza podataka se s protokom vremena povećava, tako da danas postoji 180 umjetnina, za kojima se traga. Razmatralo se i pitanje kriterija koji se moraju ispuniti kako bi se objavila potraga na Interpolovoj bazi podataka. U predavanju je naglašeno da u Bosni i Hercegovini ne postoji centralizirani ured pri državnom organu (ministarstvo kulture ili ministarstvo unutrašnjih poslova), kao i da prostor BiH predstavlja izuzetno značajno područje za krijumčarenje umjetnina sa područja Bliskog istoka prema Zapadnoj Europi i obrnuto. Takođe, predstavljeni su neki slučajevi vještačenja umjetnina u saradnji sa tužilaštvima i sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine (procjena vrijednosti, utvrđivanje autentičnosti, vrijeme nastanka i sl.), te informacije o slučajevima nestanka umjetnina u Međunarodnoj galeriji portreta, Umjetničkoj galeriji Bosne i Hercegovine, privatne kolekcije Envera Mulabdića i dr.

Corrine Chatrelle, zamjenik direktora Centralnog ureda za borbu protiv krijumčarenja kulturnih dobara koji djeluje u sastavu Direkcije sudske policije Ministarstva unutrašnjih poslova Francuske, je prezentovala strukturu Ureda za borbu protiv krijumčarenja kulturnih dobara, kao i važne alate za borbu protiv ovog vida kriminala, na preventivnom i represivnom planu. S ciljem unapređenja preventivne zaštite edukator je predstavio bazu podataka T.R.E.I.M.A. kao način objedinjavanja informacija i podataka o umjetninama za kojima se traga. U izlaganju su predstavljeni pozitivni

primjeri u restituciji ukradenih umjetničkih djela, kao i preporuke za aktivnosti, prvenstveno policijskih službi, ali i muzeja, galerija, privatnih kolekcionara, antikvarijata i sl. Na prvom mjestu je to saradnja nacionalnih policijskih struktura sa Interpolom, ministarstvima kulture, pravosuđa, vanjskih poslova, međunarodnim organizacijama, osiguravajućim kućama, trgovcima umjetnina i privatnim kolekcionarima.

Nakon okončanja svakog pojedinačnog izlaganja učesnici su imali priliku iznijeti svoje stavove i iskustva stečena u profesionalnom radu u ovoj oblasti. Veliki broj učesnika se javio za riječ i svojim komentarima i stavovima ostvario doprinos u proširivanju znanja o stanju u ovoj oblasti na području Republike Srpske, što je izuzetno značajno za buduće aktivnosti.

Važno je istaknuti da je u sklopu održavanja seminara potpisan i protokol o saradnji između Francuske ambasade u Bosni i Hercegovini i predstavnika JU CEST RS, koji će omogućiti aktivniju saradnju između ova dva subjekta na budućim projektima edukacije nosioca pravosudnih funkcija. Francuski ambasador Nj. V. Guillaume Rousson, se obratio učesnicima izražavajući podršku u radu seminara, ističući značaj borbe protiv ovog oblika organizovanog kriminala.

U zaključku je nakon uspješno realizovane edukacije naglašeno da je nakon održane dvije edukacije u saradnji sa JU CEST FBiH, ova edukacija postavila temelje za saradnju, intenzivniju razmjenu informacija i međunarodnu podršku, sve u cilju jačanja platforme za borbu protiv ilegalne trgovine umjetninama u Bosni i Hercegovini.

Tuzla, juni 2019. godine

Predsjednik

Dženan Jusufović